

**АНАЛІЗ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО Й УПРАВЛІНСЬКОГО АСПЕКТІВ
ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ У ТУРЕЧЧИНІ (КІНЕЦЬ ХХ - ПОЧАТОК ХХІ ст.)**

У статті аналізуються основні підходи до функцій освіти; розглядається структура вищої педагогічної освіти Туреччини, законодавче підґрунтя системи підготовки учителів Туреччини в умовах євроінтеграційних процесів; особливості керівництва системою підготовки учителів і система забезпечення якості підготовки турецьких учителів кінця ХХ - початку ХХІ століття. Виокремлено функціоналістський, конфліктологічний, інтераціоналістський підходи в освітній системі Туреччини. Представлено порівняльний аналіз програму підготовки педагогічних кадрів в університеті Едитене (м. Стамбул). Визначено особливості освітніх реформ у Туреччині, здійснено аналіз структурування й уніфікації вищої школи. Запропоновано національну систему забезпечення якості самооцінки університетів, розкрито взаємозв'язок із зовнішньою оцінкою міжнародними експертами європейських країн.

Ключові слова: підготовка вчителів Туреччини в умовах євроінтеграційних процесів, функціональні підходи до освіти, структура системи підготовки учителя Туреччини (кінець ХХ - початок ХХІ століття).

В статье анализируются основные подходы к функциям образования; рассматривается структура высшего педагогического образования Турции, законодательная почва системы подготовки учителей Турции в условиях евроинтеграционных процессов; особенности руководства системой подготовки учителей и система обеспечения качества подготовки турецких учителей конца ХХ - начала ХХІ века. Выделен функционалистический, конфликтологический, интеракционистский подходы в образовательной системе Турции. Представлен сравнительный анализ программы подготовки педагогических кадров в университете Едитене (г. Стамбул). Определены особенности образовательных реформ в Турции, осуществлен анализ структуризации и унификации высшей школы. Предложена национальная система обеспечения качества самооценки университетов, раскрыта взаимосвязь с внешней оценкой со стороны международных экспертов европейских стран.

Ключевые слова: подготовка учителей Турции в условиях евроинтеграционных процессов, функциональные подходы к образованию, структура системы подготовки учителя Турции (конец ХХ - начало ХХІ века).

In the article analysed basic going near the functions of education; the structure of higher pedagogical education of Turkey is examined, legislative soil of the system of preparation of teachers of Turkey in the conditions of eurointegration processes; features of guidance by the system of preparation of teachers and system of providing of quality of preparation of the Turkish teachers in the end XX - at the beginning XXI of century. Functionalism is distinguished, confliction, interaction approaches in the educational system of Turkey. The comparative analysis of the program of training of pedagogical personnels is presented in the university of Edirne (Istanbul). The features of educational reforms are certain in Turkey, the analysis of strukturization and unitization of higher school is carried out. The national system of providing of quality of self-appraisal of universities is offered, intercommunication is exposed with an external estimation from the side of international experts of the European countries.

Keywords: preparation of teachers of Turkey in the conditions of eurointegration processes, functional going near education, structure of the system of preparation of teacher of Turkey (a n end of XX is beginning of XXI of century).

Одним із важливих джерел визначення тенденцій розвитку педагогічної освіти в Україні є аналіз світового досвіду підготовки вчителів, зокрема учителів Туреччини, – країни, яка одна з перших підписала Болонську декларацію, країни, яка, не будучи членом ЕС, бере активну участь у Болонському процесі, а місцеві дипломи випускників вищих навчальних закладів визнаються університетами ЕС та США.

Метою цієї статті є аналіз структурно-функціональних та управлінських аспектів системи вищої педагогічної освіти, системи підготовки вчителів Туреччини в умовах євроінтеграційних процесів кінця ХХ початку ХХІ століття.

Саме у цей період освіта набуває життєво важливого значення у соціальному, економічному та політичному розвитку суспільства Туреччини. Освіта забезпечує утвердження цінностей демократії, рівності, справедливості в суспільстві. Молоде покоління являє собою значний людський потенціал, який визначає майбутнє країни. Для Туреччини характерний високий відсоток молоді і перетворення її у національний скарб залежить від надання населенню освіти. Проте в освіті Туреччини існують різнопланові проблеми. До них, зокрема, належить відсутність рівних освітніх умов для різних соціальних прошарків, що впливає на контингент учнів, студентів, філософію освіти, а також зумовлює вади структури освітніх закладів.

У Туреччині намагаються знайти місце освіти у суспільстві з позицій різних соціологічних підходів до її функцій, серед яких основними вважають функціоналістську, конфліктологічну, інтеракціоністську. Представники першого підходу серед функцій освіти виокремлюють такі: трансляція знань, підготовка індивіда до професійного життя, передача суспільних цінностей і норм новим поколінням. Представники конфліктологічної теорії розглядають освіту й шкільну систему як інститути, що знаходяться на службі панівних класів. У межах цієї теорії звертається увага на нерівність в освіті та передбачається, що освітня система підвищує соціальну нерівність.

Інтернаціоналісти наголошують, що люди володіють мисленням, а здатність мислити формується на ґрунті соціальної взаємодії. Прибічники інтернаціоналістської теорії акцентують увагу на значущості освіти. У цьому зв'язку у формуванні поведінкових взірців учнів суттєвого значення набуває підхід викладача до учня, студента та роль, яку відіграє учитель у школі. Халіль Ібрахім Бахар – представник цього напрямку – вважає, що освіта набуває винятково важливого значення у вихованні свідомих і демократичних особистостей і в цьому важливу роль відіграє вчитель.

Величезну роль у підготовці педагогічних кадрів Туреччини відіграв прийнятий у листопаді 1981 року „Закон про вищу освіту”, основні положення якого увійшли до конституції Туреччини 1982 року. Основні завдання, які визначені у цих документах, це: збільшення освічених громадян, підвищення рівня професійної підготовки, удосконалення науково-дослідної роботи ВНЗ. Закон став важливим кроком у подальшому розвитку вищої освіти. Вчителів у Туреччині готують в університетах. Вища освіта – платна. Термін навчання 4 – 6 років.

Так, наприклад, в університеті Едиптепе (м. Стамбул) на факультеті педагогіки готують вчителів на основі всебічної програми, консультативної підтримки, що забезпечує здобуття ними високого сучасного рівня знань у відповідних галузях, навчальних предметів. Факультет здійснює підготовку за спеціальностями: вчитель математики, вчитель турецької мови і літератури, вчитель англійської мови як іноземної. Навчальні програми за спеціальностями учитель математики, учитель турецької мови і літератури спрямовані на підготовку вчителя середньої школи; у учителів англійської мови як іноземної мови розрахована на підготовку вчителів старшої школи (випускні класи). У найближчому майбутньому планується впровадження програми з підготовки вчителів інформатики і вчителів початкових класів (Young Learners Education).

На факультеті представлений широкий спектр навчальних тем на вибір студентів і разом з тим даються міцні знання за основним курсом. Навчання спрямоване на підготовку фахівців, компетентних у своїй галузі знань. Програма навчання передбачає

одержання ступеня бакалавра за спеціальністю: „психологічна допомога” (консультація з подальшим працевлаштуванням у сфері психологічної допомоги, а також у сфері освітніх наук). Університет надає достатню базу для проходження педагогічної практики, а також можливість для педагогічних досліджень, які проводяться факультетом педагогіки з метою удосконалення навчальних програм.

Програма також включає підготовку з проблем загальної педагогіки, освітніх технологій, підготовці навчальних планів і освітніх програм. Випускники можуть працювати у центрах психічного здоров'я, університетах, молодшій і старшій школі, консультативних центрах, у сфері бізнесу та виробничій сфері. Студенти можуть продовжити навчання для одержання ступеня майстра у багатьох галузях соціальних наук (антропології, психології, соціології) додатково до спеціальності.

Особливість системи вищої педагогічної освіти Туреччини полягає у тому, що педагогічну освіту можна отримати майже в усіх університетах на освітніх факультетах (Editim fakultes), факультетах педагогіки. Університети академічного типу включають не тільки факультети, а й науково-дослідні центри, технологічні та педагогічні інститути, професійно-технічні школи, коледжі, художні, музичні та театральні школи. Університети мають підсистеми підготовки спеціалістів із ученими ступенями в галузі педагогіки, форми підвищення педагогічної кваліфікації для учителів середніх шкіл [7, с. 209].

Туреччина вступила до зони Європейської освіти у 2001 р. і взяла участь в обговоренні Празької декларації (2001 р.), Берлінської декларації (2003 р.), декларації Бергена 2005 р.), Лондонської декларації (2007 р.). Туреччина представляла національні доповіді про Болонську реформу у 2009, 2007, 2005 роки.

Декларація, підписана Туреччиною містить шість основних положень:

- прийняття системи чітких ступенів, у тому числі через застосування додатків до диплому для того, щоб випускники турецьких ВНЗ могли ефективно використовувати свої кваліфікації, здібності й навички у всьому європейському просторі вищої освіти;
- введення двоциклового навчання: базового і післядипломного (бакалаврат і магістратура). Перший цикл має тривати не менше трьох років;
- суттєво розвивати та стимулювати турецьких студентів, викладачів та адміністрації. Особливе значення надається соціальному аспекту мобільності;
- розвиток європейського співробітництва у забезпеченні якості турецької вищої освіти з метою розробки відповідних критеріїв і методологій;
- розвиток європейських вимірів у вищій освіті Туреччини та поліпшенню можливостей працевлаштування випускників. Для реалізації цього положення необхідно розроблять модулі, курси і програми з європейським змістом. Це особливо стосується модулів, курсів, навчальних планів і навчальних програм, які пропонуються спільно з ВНЗ із різних країн і призводять до визнаного спільного ступеня.
- втілення європейської системи залікових одиниць у вищу освіту Туреччини (система кредитів). За основу пропонується прийняти Європейську систему перевідних залікових одиниць (ECTS), зробивши її накопичувальною системою, здатною працювати у межах концепції „навчання протягом усього життя”. ECTS має забезпечити функції накопичення і трансфера кредитних одиниць. Разом із взаємовизнаними системами забезпечення якості ця міра полегшить доступ турецьких студентів на європейський ринок праці;

Навчання в університетах Туреччини здійснюється турецькою та англійською мовами. З дня проголошення Республіки система вищої освіти націлена на прийняття західної та американської моделей університетів, що знайшло відображення у підвищенні ефективності вивчення іноземних мов. Практично всі державні університети пропонують студентам підготовчі мовні курси для продовження навчання в університеті у Туреччині ступінь бакалавра можна отримати після успішного завершення чотирирічного навчання в університеті.

Перший рівень навчання у Туреччині потребує накопичення 240 кредитів ECTS. Другий рівень навчання веде до присудження ступеня магістра. Є два типи магістерських програм: з написанням дисертації і без написання дисертації. Програма магістра з написанням дисертації містить мінімум 7 курсів лекцій, один семестр, дисертацію і накопичення 120 кредитів ECTS. Тривалість програми магістра з написання дисертації складає два роки.

Програма магістра без написання дисертації складається мінімум із 10 лекційних курсів та семестрового проекту з накопичення 90 кредитів ECTS. Тривалість програми магістра без написання дисертації – півтора року. У 2006-2007 навчальному році 971 студент, що отримував вищу освіту у Туреччині, навчалися за програмами дворівневої системи навчання. Важливим є той факт, що турецькі університети також є дослідницькими центрами, що створюють науковий продукт не тільки турецькою а й багатьма іншими мовами (англійською, французькою). Для цього відбувається активне навчання та перенавчання власних фахівців а також залучення іноземних спеціалістів. Незважаючи на те, що Туреччина нараховує біля 170 ВНЗ (103 – державні, 63 – не державні), а до того ж десятки створені у XXI столітті, у науковому рейтингу ВНЗ світу представлений кожний третій ВНЗ Туреччини.

На сучасному етапі в Туреччині продовжується активне реформування вищої освіти, серед цілей якої – розвиток бакалаврських і магістерських програм, збільшення кількості подвійних магістратур, сприяння мобільності студентів в освітньому просторі світу, формування чіткої системи кредитів.

До того ж у Туреччині працюють над визначенням набору спільних (загальних) і спеціальних компетенцій (дескрипторів), що засвоюються на кожному ступені вищої освіти відповідно до актуального попиту профільної науково-дослідницької або профільної сфери. Це зумовлено тим, що провідним орієнтиром і критерієм якості навчання в європейських країнах стає не кількість років отримання вищої освіти, не різноманітність навчальних дисциплін, не об'єм знань і навіть не фіксація „болонських” одиниць, а професіоналізм спеціаліста і його фундаментальні знання. Як зазначив у серпні 2012 року на засіданні Вищої ради з науки і технологій (ВТУК) прем'єр – міністр Туреччини Реджеп Т. Ердоган, систему освіти в Туреччині необхідно реконструювати для того, щоб сконцентрувати інтерес молодого покоління до науки і технологій. За його словами, зараз міністерства та університети надають все більшого значення науці, технологіям та інноваціям.

У Туреччині відбуваються глибокі зміни у цих трьох сферах. Ердоган зазначив, що „освіта, культура, збір інформації та кадри мають відповідати нашим потребам”. У країні йде активний перегляд принципів вступу до університету та системи навчання на платній основі. У 2012 році Рада з вищої освіти Туреччини (VOK) Гекхан Четинсайя підтвердив рішення про повний перегляд системи вступу до університету. Своєю чергою, віце – прем'єр і пресс – секретар уряду Туреччини Бюлент Аринч заявив, що студенти незабаром не будуть платити за першу вищу і заочну освіту. Не можна не відзначити і факт активної інформаційної компанії Туреччини в галузі освіти. Робиться все, щоб створити позитивний образ турецької освіти та залучити іноземних студентів, особливо з тюркських держав СНГ.

Раніше до системи вищої освіти входили навчальні заклади університетського та не університетського типів, до того ж останніх була більшість (біля 100). В ході реформи різні професійні школи, інститути, коледжі були приєднані до університетів, створивши з них багаточисельні підрозділи і тим самим перетворивши їх у великі інтегровані навчальні центри. Після прийняття Закону про вищу освіту була створена Рада з вищої освіти (VOK). Рада складається з 21 особи, частина з них призначається президентом Республіки, частина – Радою міністрів, частина – міжуніверситетськими комітетами. Члени Ради з вищої освіти вибирають 10 осіб у виконавчий комітет, який функціонує постійному форматі протягом чотирьох років. Система державного управління закладами освіти країни є централізованою та здійснюється Міністерством національної

освіти, до складу якого входить центральне представництво (Міністерський офіс (апарат управління)). Рада з вищої освіти та дисципліни VOK, Головні службові відділи, Консультативні та контрольні відділи, а також допоміжні підрозділи та інституції, які утворюють при сприянні безпосередньо міністра, різні центри, ради, наприклад – Центр професійних і технічних освітніх досліджень та розвитку Рада з координації проектів. Різні регіональні та місцеві представництва державного управління освітою діють у 81 провінції та 922 районах. Окрім того, існує й зарубіжне представництво – у 39 країнах світу, а також інституції – філії (Адміністративна колегія, Національна освітня академія тощо).

До головних обов'язків Міністерстві національної освіти належать: планування, моніторинг, контроль усіх освітніх послуг у закладах різних рівнів; відкриття закладів формальної та неформальної освіти (за винятком закладів вищої освіти); організація навчання громадян країни за кордоном; розробка і затвердження навчальних програм; координація роботи офіційних, приватних та громадських організацій, удосконалення матеріально – технічної бази освітніх закладів. Ректорів університетів призначає президент Республіки з числа кандидатів, поданих Радою з вищої освіти та дисципліни [4, с. 41].

Рада вищої освіти є автономним органом, що координує та розв'язує проблеми університетських бюджетів. Для університету основним джерелом доходу є державні субсидії, що призначаються кожного фінансового року Великими національними зборами Турецької Республіки (парламентом). Великим громадським здобутком країни є значне фінансування галузі освіти, рівень якого складає 10% від загального державного бюджету. Натомість, окрім щорічних державних субсидій, університети створюють власні позабюджетні джерела доходу, які отримують від виконання дослідницьких проектів, консультаційних послуг, від роботи служби з охорони здоров'я і створення дочірніх підприємств (ферм, рибних господарств, друкарень, ІКТ – служб тощо). Весь прибуток від такої діяльності надходить до спеціальних фондів, організація і використання яких регулюються і контролюються виключно самими університетами.[5, с. 126].

Важливим фактором значущості ВНЗ Туреччини у сучасній світополітичній системі є не тільки високий рейтинг університетів, але й їх привабливість для студентів із погляду, інфраструктури, можливостей академічної можливості, різнобічного розвитку компетенцій та безпосередньо плата за навчання. У Туреччині вона складає у державних закладах за семестр декілька сотень доларів, недержавних – від 5 тисяч до 20 тисяч доларів.

2004 року в Ліссабоні турецьким Урядом була підписана „Конвенція про визнання кваліфікацій, що належать до вищої освіти у Європейському регіоні”. Відповідно до цієї конвенції, дипломи вищих навчальних закладів Туреччини не піддаються процедурі нострифікації у європейських країнах, а також поживавішала робота щодо обміну студентами, аспірантами, викладачами між європейськими та Турецькими університетами.

Система турецької освіти тривалий час була не привабливою навіть для власних громадян, які вибирали навчання за кордоном, а турецькі дипломи практично не визнавалися навіть на батьківщині. В останні роки в сфері вищої освіти Туреччини спостерігається ріст, з кількісної так і з якісної точки зору. Це пояснюється тим, що держава стала більше коштів виділяти на підвищення рівня освіти, залучати іноземних педагогів та студентів, сприяти розвитку університетів як наукових центрів, здатних генерувати нові знання. Крім того, потрібно відзначити зацікавленість еліти країни в зміцненні „м'якої сили” за рахунок освітнього середовища (В. Аватков, П. Касаткін). Усі вищі навчальні заклади функціонують на основі закону № 2547 про вищу освіту, який був прийнятий 1981 року. Тоді була проведена чергова реформа структури освіти, спрямована на її уніфікацію.

Основою освітніх реформ у Туреччині стало структурування та уніфікація вищої школи шляхом приєднання закладів не університетського типу (інститути, коледжі тощо) до університетів, в результаті чого було значно зменшено загальну кількість ВНЗ, а самі університети перетворено на потужні інтегровані навчальні та наукові центри. Система державної освіти складається з п'яти рівнів (дошкільна, початкова, середня школа, професійна освіта, вища освіта). Вища освіта надає можливість отримати бакалавра „Lisans Diploması”, магістр „Yuksek Lisans Diploması”, доктор „Doktor Diploması”. Вік студентів від 19-20 до 22-24 років. Незважаючи на труднощі, які існують, вища освіта Туреччини активно долає проблеми, використовуючи закордонний досвід, будує свою систему освіти з урахуванням власних інтересів та особливостей [6].

Протягом багатьох років у Туреччині була відсутня національна система забезпечення якості самооцінки університетів, вона була пов'язана із зовнішньою оцінкою з боку міжнародних експертів. Сьогодні зовнішню оцінку турецьких університетів здійснюють незалежні національні агентства зовнішньої оцінки відповідності до законодавчих новацій. Зокрема, у 2005 році в Туреччині прийнято „Постанову про академічну оцінку та поліпшення якості у закладах вищої освіти”, яка визначає вимоги до оцінки та удосконалення якості навчальної, дослідницької та адміністративної діяльності вищих навчальних закладів, а також схвалення і визнання рівня їх якості через незалежну зовнішню оцінку. Зовнішня оцінка рекомендується, проте не є обов'язковою.

Постанова охоплює п'ять ключових елементів системи оцінки, перерахованих у комюніке наради міністрів освіти Європейських країн (Берлін, 2003 р.), а саме: щорічну внутрішню (інституційну) оцінку, зовнішню експертизу кожні п'ять років, участь студентів у процедурі оцінювання; публікацію результатів і міжнародного співробітництва із забезпечення якості. Постановою передбачено створення незалежного національного агентства зовнішньої оцінки якості. Пізніше була створена незалежна Комісія академічної оцінки та удосконалення (покращення) якості в закладах освіти (VODEK) у складі 9 осіб, обраних міжуніверситетською радою, і одного студента, призначеного національним союзом студентів. Комісія відповідальна за організацію діяльності, що пов'язана з оцінкою та покращенням якості освіти в закладах освіти, а також видає ліцензії національним агентствам зовнішньої оцінки. Заклад вищої освіти, що пройшов зовнішнє оцінювання може як на інституціональному рівні, так і на рівні структурних одиниць університету або програм отримати сертифікат якості, який діє протягом п'яти років.

Відповідно до постанови і „Керівництва з академічного оцінювання та покращення якості в закладах вищої освіти” університети зобов'язані щорічно проводити дослідження самооцінки і на основі висновків, зроблених за результатами самооцінки, готувати стратегічні плани. Отже, створення системи забезпечення оцінювання якості вищої освіти Туреччини, у тому числі і якості підготовки учителів, націлена на співробітництво та участь іноземних експертів та агентств на кожному етапі зовнішнього оцінювання, а також прийняття рішень VODEK та національних агентств зовнішнього оцінювання якості. Міжнародне співробітництво між агентствами включає такі форми: залучення іноземних спеціалістів із окремих дисциплін у процесі оцінювання або включення їх до складу комісії з акредитації; включення іноземних колег або експертів до органу управління або до керівного комітету агентства; використання міжнародних стандартів: критеріїв оцінювання й акредитації та використання розроблених на міжнародному рівні дескрипторів рівня навченості бакалавра та магістра.

На основі аналізу джерел В. Аваткова, А. Газизової, П. Касаткіна, С. Сапожникова, С. Усманової з проблем реформування освітньої галузі Турецької Республіки можна зробити висновок, що з метою підвищення якості освітніх послуг різнорівневих закладів освіти органами державного управління було здійснено такі основні заходи:

- здійснено експериментальний „Проект оцінки якості турецьких університетів” у співпраці РРО та Британської ради (Консультантами з управління вищої освіти Великобританії);
- реалізовано інноваційну систему стандартів ISO 9000, яка представляє собою сукупність міжнародних стандартів забезпечення якості організації;
- проведено загальноосвітню акредитацію із залучення досвіду АВЕТ („Accreditation Board for Engioneering and Teehnology” – акредитаційної інженерно – технічної ради США);
- урядом країни прийнято „Постанову про академічну оцінку та покращення якості освітньої, навчальної, дослідницької та управлінської діяльності ВНЗ”;
- створено незалежну комісію академічної оцінки та покращення якості освіти у ВНЗ („VODEK”).

ЛІТЕРАТУРА

1. Гурье Л., Газизова А. Проблемы подготовки преподавателей вузов Турции / Л. Гурье, А. Газизова // Высшее образование в России. – №10. – 2008. – С. 115–120.
2. Дорамаджи И. Реформа высшего образования в Турции – университеты на службе обществу: результаты 3-х летней работы / И. Дорамаджи // Высшее образование в Европе, 1984. – №4. – С. 83–91.
3. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб./ За ред. Кузика С.П. – Львів : Світ, 2003. – 672 с.
4. Сапожников С. В. Система вищої освіти Турецької Республіки в умовах сьогодення/ С.В. Сапожников, // Вісн. Дніпропетровського унів. економіки та права ім. А. Нобеля. – сер.: Педагогіка і психологія, 2011. – №1. – С. 41-45.
5. Сапожников С. В. Спроба структурного аналізу системи вищої освіти в Туреччині / С.В. Сапожников // Гуманіт. науки, 2008. – №1. – С. 125-130.
6. Аватков В. А., Касаткін П. І.. Высшее образование в Турции и Болонский процесс // ФУП „Научные и научно-педагогические кадры инновационной России на 2009 – 2013 гг.” (Соглашение №8560).
7. Усманова. С.М. Сравнительный анализ уровней высшего образования в Украине и Турции / С.М. Усманова // Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 квіт. 2009 р. : [зб. ст.] / РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”. – Ялта, 2007. – Вип. 5. – Ч.3. – С. 208–213.

Рецензент: д. пед. н., проф. Вітвицька С.С.

УДК 37.01.013.32

Мостіпака Т.П.
(ЖДУ імені Івана Франка)

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розглянуто шлях та етапи становлення проблеми здоров'я, здоров'язбереження, здоров'язберігаючої освіти. Розкрито суть понять „здоров'язбережувальна освіта”, „здоров'я”, „культура здоров'я”, „здоровий спосіб життя”, „здоров'язберігаючі освітні технології”, „оздоровчі технології”. Окреслено зв'язки між поняттями здоров'я, здоровий спосіб життя, здоров'язбереження та здоров'язбережувальна педагогіка, сформульовано завдання здоров'язбережувальної освіти, як пріоритетної на сьогодні в Україні. З'ясовано рівень значущості здоров'язбережувальних технологій вцілому та визначено місце здоров'язбережувальних освітніх технологій у сучасному освітньому процесі та їх роль у формуванні здоров'язбережувальної компетентності молоді.